

Nærings- og fiskeridepartementet  
Postboks 8090 Dep.  
0032 OSLO

Oslo, 28.09.2020  
Vår ref. 20/1810-8  
652.1/MABR  
Deres ref. 20/951-2

Att:

## Høring - Ny lov om nasjonale prosedyrer i saker om offentlig støtte

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til høringsbrev av 24. juni 2020 der Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) ber om innspill til forslag til ny lov om nasjonale prosedyrer i saker om offentlig støtte [Støtteloven]. LO har følgende merknader:

### 1. Generelt

LO er enig med departementet i at det er behov for en ny lov om saksbehandlingen i saker om offentlig støtte. Dagens lov er utdatert, og det er vanskelig for støttegivere og støttemottakere å få oversikt hvilke saksbehandlingsregler som gjelder, både når støtte skal meldes ESA (notifikasjonssaker) og i saker om påstått ulovlig støtte (klagesaker). Det er uheldig.

En ny og mer oversiktlig lov kan føre til bedre saksbehandling i støttesaker, noe som er positivt både for støttegiver, næringslivet og samlet norsk verdiskaping.

En viktig side ved reglene om offentlig støtte er at de andre EU-/EØS-statene, som utgjør Norges viktigste konkurrenter og marked, ikke har videre adgang enn Norge til å subsidiere næringslivet. Regler som forbyr subsidiekappløp og god håndhevelse av disse er særlig viktige for norsk industri, ikke minst fordi det motvirker at eksportrettet virksomhet blir møtt med anti-dumping tiltak fra sitt viktigste marked.

Utdaterte og dårlig gjennomtenkte saksbehandlingsregler kan medføre at norske myndigheter ikke får finansiert tiltak som bør finansieres i rett omfang og til rett tid. Mangler ved saksbehandlingen kan også lede til at norske virksomheter blir møtt med uberettigede tilbakebetalingskrav. Konsekvensene kan være at ønskelige tiltak ikke blir realisert eller til at realiserte tiltak må reverseres. Unødvendige eller urettmessige tilbakebetalingskrav kan dessuten føre til at norske virksomheter får finansielle problemer, noe som igjen kan sette arbeidsplasser i fare. En ny lov for prosedyrer i saker om offentlig støtte må bidra til saksbehandling som reduserer risikoen for slike uheldige effekter.

Offentlig finansiering er et av våre viktigste politiske styringsverktøy. Det er et sentralt virkemiddel for å få til nødvendig omstilling i næringslivet i møte med de løpende utfordringer samfunnet blir stilt overfor. Dette har vi sett tydelig både i håndteringen av Covid 19, under finanskrisen og i møte med klimautfordringene. I tillegg er offentlig finansiering nødvendig for å sikre velferdstjenester og infrastruktur (public service).

LO mener at departementet underkommunerer dette i sitt høringsnotat. Det har en undertone som gir inntrykk av at offentlig finansiering er noe uheldig og uønsket. Denne holdningen er lite treffende i en situasjon der fokuset på støtteområdet har flyttet seg bort fra det opprinnelige formålet. Det var å motvirke subsidiekappløp og proteksjonisme i vareindustrien, noe det i Norge synes å være unison enighet om at var viktig og riktig. I dag omfatter støttereguleringen en rekke andre tiltak

### Landsorganisasjonen i Norge

Torggata 12, N-0181 Oslo E-post: lo@lo.no www.lo.no Telefon: +47 23 06 10 00 Organisasjonsnummer: 971 074 337  
Kontonr.: 9001 07 00182 Faktura på e-post: 971074337@autoinvoice.no Elektronisk faktura (EHF): 9908:971074337



(støtteinstrumenter) enn klassiske subsidier. Regelverket er dessuten gitt anvendelse på infrastruktur- og tjenestesektorer der det er bred enighet – både i Norge og EU – om at offentlig finansiering er nødvendig.

LO er av den oppfatning at støtteregeverket er et lite egnet instrument for liberalisering. For sektorer der markedsmekanismer skal benyttes, kreves det en grundig gjennomtenkning av hvordan sektorpolitiske hensyn og fordelingshensyn skal balanseres med kommersielle. En slik balansering gir ikke kasuistiske inngrep eller retningslinjer med hjemmel i støtteregeverket tilstrekkelig rom for. LO ser ellers ikke noe behov for at ESA skal drive overvåkning og kontroll av norske kommuners finansiering av velferd og offentlig infrastruktur. Kommunale boliger, anlegg for idrett- og kultur, vei, vann og avløp mv. hindrer ikke samhandelen og konkurransen i EØS-området. Derimot er de viktige for trivsel, helse, dannelse og sosial utjevning. Kommunal budsjett disiplin blir i Norge godt ivaretatt gjennom andre mekanismer enn statsstøtteregeverket. Da Norge ikke er en del av Euro-samarbeidet, er det heller ikke behov for statsstøttekontroll med kommunal velferd og infrastruktur for å sikre euroens stabilitet.

Det er uheldig at høringsnotatet ikke i større grad identifiserer dette. Høringsnotatet mangler helt analyse og erfaringsmateriale som viser endringene EØS-avtalens støtteregever har gjennomgått og hvilke problemer denne dynamikken har skapt, både for finansiering av nødvendige omstillingstiltak for norsk næringsliv og for finansiering og organisering av velferdstilbud og infrastruktur. Ett av disse problemene handler om at det i mange tilfeller er usikkert om støtteregeverket kommer til anvendelse eller ikke. Det skaper usikkerhet både om når tiltak skal meldes til ESA og om når ESA har adgang til å gripe inn mot tiltak som ikke er meldt og godkjent.

LO mener at målet med en ny støttelov må være å gi saksbehandlingsregler som bygger nødvendig handlingsrom og som kompensere for de uheldige virkningene av at det materielle støtteregeverket er skjønnsmessig og dynamisk. På dette området vurderer vi at det fremlagte lovforslaget ikke er ambisiøst nok. Det er flere forhold som burde vært regulert i loven som ikke er foreslått regulert. Flere av bestemmelsene i lovforslaget har dessuten store lovtekniske mangler. For en nærmere utdypning av LOs synspunkter vises til vedlagte fagnotat, utarbeidet av LO juridisk. Synspunktene der bes hensyntatt i det videre lovarbeidet.

Med vennlig hilsen  
LO Norge

Are Tomasgard  
(sign.)

Kenneth Sandmo  
(sign.)

Saksbehandler: Marianne Breiland

Vedlegg: Fagnotat fra LO juridisk – Ny lov om nasjonale prosedyrer i saker om offentlig støtte.

*Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.*